וכן מצינו ששאל עלי הכהן אודות חנה באורים ותומים, והי׳ סבור כי התשובה היא ״שכרה״, ואמרה לו חנה ״לא אדני״ — לא אדון אתה בדבר זה, כי הכונה ״כשרה״ (או כשרה) שלא הרגיש לבו את צרתה ואת נפשה, על כן לא פשך נכונה את דברי ה׳ באורים ותומים [כי הלא פעולת האו״ת היתה להאיר האותיות שבשמות בני ישראל, אבל צירופן וקריאתן היתה תלויה בדעת הכהן גדול].

ולב אהרן שהשתתף בשמחת הזולת כאילו היתה זאת שמחתו, ישתתף גם בצער הזולת כאילו היא צערו, ויהיו דברי האורים ותומים שעל לבו מאירים וברורים, עכ״ל הגר״ח שמואלביץ זצ״ל.

ובאמת לא רק הכהן הגדול מאחיו אלא כל כהן צריך שיהי׳ לו בעבודתו מדה זו של נושא בעול עם חברו כדי לכפר על בני ישראל בכוונתו ובזריזותו, בין בקרבנות ציבור בין בקרבן יחיד, דכיון שתכלית הקרבנות היא לקרב לבן של בעלי הקרבן לאביהם שבשמים צריך שיהיה לכהן המקריב לב רגיש לבקש ריצוי הבעלים כריצוי עצמו ובזה יעלה הקרבן לרצון לבעליה. אמנם בין בגדי הכהונה ברור מדברי הגר״א הנ״ל כי נתייחד חושן המשפט להיות הבגד אשר עיקר הכבוד והתפארת יוצאים ממנו, בזה כל סגולתו ופעולתו תלויין במה שהכהן גדול הלובש אותו יהיה מוכתר במדה נשגבה זו של נושא בעול עם חברו.

ואולי משום הכי משתמש הפסוק שתי פעמים בלשון בלתי רגיל זה של ״ונשא״ אהרן את שמות בני ישראל... ״ונשא״ אהרן את משפט בני ישראל וכו׳, לרמז כי חשיבות החושן ההוא תלויה באם הכהן גדול הוא איש ״נושא״, כי אין הכוונה בזה רק משא החומרי של הבגד והאבנים לזכרון אלא שיהא לבו מבין ומרגיש להיותו מוכן לשאת זכרונם של בני ישראל ע״י שהוא נושא בעול עם חבירו!

נמצא כי המדה של נושא בעול עם חבירו אינה רק הזכות אשר בשבילה זכה אהרן לכהונה, אלא היא עצם סוד הכהונה ומעלתה.

27.

כהנים - להביט אל הנשמה החיה

אם כן, ראינו שהכהנים הם המחנכים הגדולים, מאמינים בכל לבבם בעם ישראל, מלאים בעין טובה ובלב רחום, אוהבי ישראל ואוהבי ה׳, מכירים בכל פנימיותם את הנשמה של ישראל, ובכך מחברים את ישראל אל נשמתם, אל קדושתם הפנימית, וממילא - אל אביהם שבשמים.

אסור לכהנים להיות אנשים חיצוניים, אנשים הרואים ומדגישים את הגוף ללא הנשמה. זו בחינה של טומאת מת, של השתקעות רק בגוף ללא הנשמה. הכהנים צריכים לראות את החיים שגנוזים בכל, את הפוטנציאל הגנוז בכל אחד ואחד בישראל שמלא בתוכו מצוות כרימון (ברכות נז א). זו מעלתם של אנשי הכהונה, אנשי החסד, ללמוד להביט על הפנימיות, כמו מבטו של הקב״ה, אשר בעינא עילאה, עינא דכולא חיוורא, מביט על ישראל ורואה שכולם קדושים וטהורים. הקב״ה, טהור עיניים מראות רע והביט אל עמל לא יוכל, ומעולם לא ראתה חמה, בחינת קודשא בריך הוא, פגימתה של לבנה (ראש השנה כג ב), בחינת כנסת ישראל. כך הכהנים, אנשי החסד, צריכים להביט על המציאות. כמו מבטו של הקב״ה. כותב הרב קוק (שמונה קבצים ג קנה):

28.

הכהנים שייכים אל החיות האלהית השלמה, הם נעלים ומרוממים מהעולם הזה ומשפלותו. כל החיים הצרים שיש בעולם הזה, ריב ומשטמה, מוות וכיליון, גבולות וצרות, כל אלו אינם שייכים לכהנים. הם נעלים מכל זאת, שרויים בשגב האצילות העליונה שהיא תמימה ומום אין בה. ההתבדלות מחלק ונחלה, ממשא ומתן חומרי, מרימה אותם ממעל לסבכי מערכות אנוש ותככי החיים של קנאת איש מרעהו, תחרות וצרות עין. שרויים הם במקדש של אהבת ישראל, שמחה בה׳, אמונה והישענות גמורה על מי שאמר והיה העולם.

רוחו של רבי שמעון בר יוחאי

מי שהוא היסוד והשורש של המבט הפנימי על ישראל, הלא הוא רבי שמעון בר יוחאי, היסוד והשורש של פנימיות התורה, שמלמדת אותנו להביט על הפנימיות. דרכו של רבי שמעון בר יוחאי היתה להביט על הפנימיות ולהעצימה בכל עוז, למען גלותה בכל מרחבי החיים החיצוניים. אנו רואים - הן מדבריו בזוהר והן מכל מיני הלכות - את

The mark of a *gadol*, a person who possesses greatness and maturity, is defined by the Torah in terms of his ability to be concerned with others. The *Ribbono Shel Olam* is called *HaGadol*, the Great, and *Chazal* explain this appellation to refer to Hashem's trait of goodness and kindness. Therein lies His *gadlus*. The concern that envelops and permeates all existence is the mark of His unlimited greatness. Hence He is *HaGadol*.

We are exhorted to walk in Hashem's ways and emulate His attributes: "As He is called merciful, so, too, should you be merciful." Thus, if Hashem is called *HaGadol*, we too must strive to emulate this *gadlus*. Just as He is concerned with all Creation, so must we strive to emulate that all-encompassing concern.

Rabbi Shimon Shkop, *zt"l*, in his preface to *Shaarei Yoshor*, addresses the following paradox. On the one hand, man was created with a natural concern for himself and his own personal needs. "Love thy neighbor as thyself" is predicated on self-love and self-concern. And yet, man is exhorted to be concerned with others. Reb Shimon explains that the key to resolving these seemingly conflicting concerns lies in the definition of self.

Everyone possesses their *"ani"* — the essence of their being. As the *Mishnah* clearly states in *Pirkei Avos* (1:14), "If I am not for myself, who will be for me?" However, the definition of this selfhood can be expanded beyond the parameters of one's physical person.

Many people feel that their spouses are part and parcel of themselves — "His wife is like his own body," say *Chazal*. Hence one's concern for a spouse is included in the natural concern for self. Others extend their self to include their families, still others their neighbors. The more one perfects himself, the more his concept of self encompasses. The truly great person feels all *Klal Yisrael*, indeed the entire world, as part of his self.

And so, the *Mishnah* in *Avos* continues, "וּכְשֶׁאֲנִי לְעַצְמִי מָה אֲנִי — when my *ani* is limited to my individual self alone, what is the value of this *ani*?"

A baby enters this world with a clenched fist. After 120 years, part of the preparation for burial includes the opening of the deceased's hands. A person comes into this world concerned only with his own needs and desires. His fist is clenched tight. He is closed unto himself. As he matures, he slowly opens that fist to reach out to extend his self to others, to embrace an entire world in his concern. He must exit this world with an open hand.

30.

About a hundred years ago, there was a man called Reb Nuchem in Grodno, a city in Russia; they called him Reb Nuchemke, an affectionate form of his name. Reb Nuchemke was a big *talmid chacham* and a big *ba'al chessed*, but he was not a rabbi. He was the *shamash* of the *shul*. He took care of the needs of the *shul*.

31.

He saw that the *shul* should be clean, that there should be wood in the stove in the *shul* and that there should be *siddurim*.

In those days and in that place, there were no oil burners or gas furnaces to heat the homes in the cold winters. They had wood-burning stoves. You had to buy wood or go out into the forest to collect it in order to heat your house. For many families, finding wood for their stoves was not a simple matter, and Reb Nuchemke used to run around the city raising money in order to make sure there was wood at the window of every home. He also made sure that every orphan and widow had firewood, and that everyone who needed warm clothing and boots would have them. Day and night, he was busy doing *chessed*. There's a biography of him, but he's not really so well-known.